

استر

کتاب استر گویای این حقیقت است که خدا بر آنچه در جهان می گذرد تسلط دارد. استر طالب رضای خداست، لذا خداوند نیز او را در جهت رهایی قوم اسرائیل از یک قتل عام حتی بکار می گیرد و توسط او آنان را نجات می دهد. خشایارشا، پادشاه پارس، از همسر خود ملکه وشتی بسیار عصبانی می شود زیرا او از آمدن به ضیافت ملوکانه سر باز زده بود. بنابراین، پادشاه ملکه را خلع می کند و بجای او استر را که یک دختر یتیم یهودی بود به همسری بر می گیرند.

مردخای، پسر عموی استر، که در ضمن قیم استر نیز بود، به استر نصیحت می کند که یهودی بودنش را از مردم پنهان سازد.

خشایارشا رئیس الوزرای داشت به نام هامان. هامان مردی متکبر بود و از همه انتظار داشت در مقابلش تعظیم کنند. هنگامی که مردخای از تعظیم کردن او امتناع می ورزد، هامان سخت خشمگین می شود و درصدد تلافی بر می آید. او پادشاه را بر آن می دارد تا دستور قتل عام یهودیان را صادر کند. پادشاه، غافل از موضوع یهودی بودن استر، دستور را صادر می کند. هامان فوری دست بکار می شود و یک دار برای اعدام مردخای تهیه می بیند. مردخای برای استر پیغام می فرستد و او را از موضوع آگاه می سازد. استر جان را بر کف می نهد و به پادشاه اعلام می دارد که یهودیست و جزو کسانی است که مطابق فرمان شاه باید قتل عام شوند. پادشاه چنان عصبانی می شود که دستور می دهد هامان را روی چوبه داری که برای مردخای تهیه کرده بود اعدام کنند. سپس مردخای را بجای هامان به مقام رئیس وزرا منصوب می کند.

امروزه یهودیان به یادگار آن روز که به همت استر از قتل عام رهایی یافتند، جشن پوریم را همه ساله برگزار می کنند.

ملکه وشتی برکنار می شود

خشایارشا، پادشاه پارس، بر سرزمین پهناوری سلطنت می کرد که از هند تا حبشه را در بر می گرفت و شامل ۱۲۷ استان بود.

او در سال سوم سلطنت خود، در کاخ سلطنتی شوش جشن بزرگی برپا نمود و تمام بزرگان و مقامات مملکتی را دعوت کرد. فرماندهان لشکر پارس و ماد همراه با امیران و استانداران در این جشن حضور داشتند.^۲ در طی این جشن که شش ماه طول کشید، خشایارشا تمام ثروت و شکوه و عظمت سلطنت خود را به نمایش گذاشت.

^۵ پس از پایان جشن، خشایارشا برای تمام کسانی

که در شوش زندگی می کردند، فقیر و غنی، میهمانی هفت روزه ای در باغ کاخ سلطنتی ترتیب داد.^۶ محل میهمانی با پرده هایی از کتان سفید و آبی تزیین شده بود. این پرده ها با ریسمانهای سفید و ارغوانی که داخل حلقه های نقره ای قرار داشتند از ستونهای مرمر آویزان بود. تختهای طلا و نقره روی سنگفرشهایی از سنگ سماک، مرمر، صدف مروارید و فیروزه قرار داشت.^۷ از کرم پادشاه، شراب شاهانه فراوان بود و در جامهای طلایی که شکل های گوناگون داشت، صرف می شد.^۸ پادشاه به پیشخدمت های دربار دستور داده بود میهمانان را در نوشیدن آزاد بگذارند، پس ایشان به دلخواه خود، هر قدر که

می‌خواستند شراب می‌نوشیدند.

^۹ در همان هنگام، ملکه وشتی هم برای زنان دربار ضیافتی ترتیب داده بود.

^{۱۰} در آخرین روز میهمانی، پادشاه که از باده‌نوشی سرمست شده بود، هفت خواجه حرمسرا یعنی مهومان، بزتا، حربونا، بغتا، ابغتا، زاتر و کرکس را که خادمان مخصوص او بودند احضار کرد. ^{۱۱} او به آنان دستور داد ملکه وشتی را که بسیار زیبا بود با تاج ملوکانه به حضورش بیاورند تا زیبایی او را به مقامات و مهمانانش نشان دهد. ^{۱۲} اما وقتی خواجه‌سراها فرمان پادشاه را به ملکه وشتی رساندند، او از آمدن سرباز زد. پادشاه از این موضوع بسیار خشمناک شد؛ ^{۱۳} اما پیش از آنکه اقدامی کند، اول از مشاوران خود نظر خواست، چون بدون مشورت با آنها کاری انجام نمی‌داد. مشاوران او مردانی دانا و آشنا به قوانین و نظام دادگستری پارس بودند و پادشاه به قضاوت آنها اعتماد داشت. نام این دانشمندان کرشنا، شیتار، ادماتا، ترشیش، مرس، مرسنا و مموکان بود. این هفت نفر جزو مقامات عالی‌رتبه پارس و ماد و از امیران ارشد مملکتی بودند. ^{۱۵} خشایارشا از ایشان پرسید: «در مورد ملکه وشتی چه باید کرد؟ زیرا از فرمان پادشاه که به او ابلاغ شده، سر باز زده است. قانون چه مجازاتی برای چنین شخصی تعیین کرده است؟»

^{۱۶} مموکان خطاب به پادشاه و امیران دربار گفت: «ملکه وشتی نه فقط به پادشاه بلکه به امیران دربار و تمام مردم مملکت اهانت کرده است. ^{۱۷} هر زنی که بشنود ملکه وشتی چه کرده است، او نیز از دستور شوهرش سربچی خواهد کرد. ^{۱۸} وقتی زنان امیران دربار پارس و ماد بشنوند که ملکه چه کرده، آنان نیز با شوهرانشان چنین خواهند کرد و این بی‌احترامی و سرکشی به همه جاگسترش خواهد یافت. ^{۱۹} بنابراین، اگر پادشاه صلاح بداند، فرمانی صادر کنند تا در قوانین ماد و پارس که هرگز تغییر نمی‌کند ثبت گردد و بر طبق آن فرمان، ملکه وشتی دیگر به حضور پادشاه شرفیاب نشود. آنگاه زن دیگری که بهتر از او باشد بجای وی به عنوان ملکه انتخاب شود. ^{۲۰} وقتی این

فرمان در سراسر این سرزمین پهناور اعلام شود آنگاه در همه جا شوهران، هر مقامی که داشته باشند، مورد احترام زنانشان قرار خواهند گرفت.»

^{۲۱} پیشنهاد مموکان مورد پسند پادشاه و امیران دربار واقع شد و خشایارشا مطابق صلاحدید او عمل کرد ^{۲۲} و به تمام استانها، هر یک به خط و زبان محلی، نامه فرستاده، اعلام داشت که هر مرد باید رئیس خانۀ خود باشد.

استر ملکه می‌شود

چندی بعد، وقتی خشم خشایارشا فرونشست، یاد وشتی و کاری که او کرده بود و فرمانی که در مورد او صادر شده بود، او را در فکر فرو برد. ^۲ پس مشاوران نزدیک او گفتند: «اجازه بدهید برویم و زیباترین دختران را پیدا کنیم و آنها را به قصر پادشاه بیاوریم. برای انجام این کار، مأمورانی به تمام استانها می‌فرستیم تا دختران زیبا را به حرمسرای پادشاه بیاورند و «هیجای» خواجه، رئیس حرمسرا لوازم آرایش در اختیارشان بگذارد. ^۳ آنگاه دختری که مورد پسند پادشاه واقع شود بجای وشتی به عنوان ملکه انتخاب گردد.»

پادشاه این پیشنهاد را پسندید و مطابق آن عمل کرد.

^۵ در شوش یک یهودی به اسم مردخای (پسر یائیر و نوه شمعی، از نوادگان قیس بنیامینی) زندگی می‌کرد. ^۶ وقتی نبوکدنصر، پادشاه بابل، عده‌ای از یهودیان را همراه یکنیا، پادشاه یهودا از اورشلیم به اسارت برد، مردخای نیز جزو اسرا بود. ^۷ مردخای دختر عموی زیبایی داشت به نام هدسه (دختر اییحایل) که به او استر هم می‌گفتند. پدر و مادر استر مرده بودند و مردخای او را به فرزندی پذیرفته و مثل دختر خود بزرگ کرده بود.

^۸ وقتی فرمان خشایارشا صادر شد، استر نیز همراه دختران زیبای بی‌شمار دیگر به حرمسرای قصر شوش آورده شد. استر مورد لطف و توجه هیجای که مسؤول حرمسرا بود قرار گرفت. او برای استر برنامه مخصوص غذایی ترتیب داد و لوازم آرایش در

^{۱۱} یک روز در حالی که مردخای در دربار پادشاه مشغول خدمت بود، دو نفر از خواجه سرایان پادشاه به اسامی بفتان و تارش که از نگهبانان دربار بودند، از پادشاه کینه به دل گرفته، توطئه چیدند تا او را بکشند. ^{۱۲} مردخای از این سوء قصد با خبر شد و استر را در جریان گذاشت. استر نیز به پادشاه اطلاع داد که مردخای چه گفته است. ^{۱۳} بدستور پادشاه، این موضوع مورد بررسی قرار گرفت و پس از اینکه ثابت شد که حقیقت دارد، پادشاه آن دو را به دار آویخت. به دستور خشایارشا این واقعه در کتاب «تاریخ پادشاهان» ثبت گردید.

نقشهٔ هامان برای نابودی یهودیان

چندی بعد، خشایارشا به یکی از وزیران خود به نام هامان، پسر همداتای اجاجی، ارتقاء مقام داده او را رئیس وزرای خود ساخت. ^۲ به دستور پادشاه همهٔ مقامات دربار در حضور هامان سر تعظیم فرود می‌آوردند؛ ولی مردخای به او تعظیم نمی‌کرد. ^۳ درباریان به مردخای گفتند: «چرا تو از فرمان

پادشاه سربچی می‌کنی؟» او در جواب گفت: «من یک یهودی هستم و نمی‌توانم به هامان تعظیم کنم.» ^۴ هر چند آنها هر روز از او می‌خواستند این کار را بکنند، ولی او قبول نمی‌کرد. پس ایشان موضوع را به هامان اطلاع دادند تا ببینند چه تصمیمی خواهد گرفت. ^۵ وقتی هامان فهمید که مردخای از تعظیم نمودن او امتناع می‌ورزد، خشمگین شد؛ ^۶ و چون دریافت که مردخای یهودی است تصمیم گرفت نه فقط او را بکشد، بلکه تمام یهودیانی را نیز که در قلمرو سلطنت خشایارشا بودند، نابود کند.

^۷ در سال دوازدهم سلطنت خشایارشا در ماه نisan که ماه اول سال است، هامان دستور داد قرعه (که به آن «پوره» می‌گفتند) بیاندازند تا تاریخ قتل عام یهودیان معلوم شود. قرعه روز سیزدهم ماه اذار یعنی ماه دوازدهم را نشان داد.

اختیارش گذاشت، سپس هفت نفر از ندیمه‌های درباری را به خدمت او گماشت و بهترین مکان را به او اختصاص داد. ^{۱۰} به توصیهٔ مردخای، استر به هیچکس نگفته بود که یهودی است. ^{۱۱} مردخای هر روز در محوطهٔ حرمرسا رفت و آمد می‌کرد تا از احوال استر با خبر شود و بداند براو چه می‌گذرد.

^{۱۲} در مورد دخترانی که به حرمرسا آورده می‌شدند، دستور این بود که پیش از رفتن به نزد پادشاه، به مدت شش ماه با روغن مر و شش ماه با عطریات و لوازم آرایش به زیباسازی آنان پردازند. سپس هر دختری که نوبتش می‌رسید تا از حرمرسا به نزد پادشاه برود، هر نوع لباس و جواهری که می‌خواست به او داده می‌شد. غروب، آن دختر به خوابگاه پادشاه می‌رفت و صبح روز بعد به قسمت دیگر حرمرسا نزد سایر زنان پادشاه باز می‌گشت. در آنجا تحت مراقبت خواجه ششغاز، رئیس حرمرسا، قرار می‌گرفت. او دیگر نمی‌توانست نزد پادشاه بازگردد، مگر اینکه پادشاه از وی خوشش می‌آمد و او را به نام احضار می‌کرد.

^{۱۵} وقتی نوبت به استر رسید که نزد پادشاه برود، او مطابق توصیهٔ خواجه هیچای خود را آراست. هر که استر را می‌دید او را می‌ستود.

^{۱۶} به این ترتیب در ماه دهم که ماه «طبت» باشد در سال هفتم سلطنت خشایارشا استر را به کاخ سلطنتی بردند. ^{۱۷} پادشاه، استر را بیشتر از سایر زنان دوست داشت و استر بیش از دختران دیگر مورد توجه و علاقهٔ او قرار گرفت؛ بطوری که پادشاه تاج بر سر استر گذاشت و او را بجای وشتی ملکه ساخت. ^{۱۸} پادشاه بخاطر استر جشن بزرگی برای تمام بزرگان و مقامات مملکتی بر پا کرد و از کرم ملوکانه به ایشان هدایا بخشید و مالیات استانها را کاهش داد.

مردخای توطئه‌ای را کشف می‌کند

^{۱۹} در این میان مردخای نیز از طرف پادشاه به مقام مهمی در دربار منصوب شد. ^{۲۰} اما استر هنوز به کسی نگفته بود که یهودی است، چون هنوز هم مثل زمان کودکی، دستورات مردخای را اطاعت می‌کرد.

• اجاج: یکی از پادشاهان عمالیقی بود. عمالیقی‌ها دشمن دیرینه قوم اسرائیل بودند.

کشیدند.

^۲ وقتی ندیمه‌های استر و خواجه‌سرایان دربار از وضع مردخای خیر آوردند، استر بسیار محزون شد و برای مردخای لباس فرستاد تا بجای پلاس بپوشد، ولی مردخای قبول نکرد. ^۳ آنگاه استر، هتاک را که یکی از خواجه‌سرایان دربار بود و برای خدمتگزاری استر تعیین شده بود احضار کرد و او را فرستاد تا برود و از مردخای بپرسد که چه اتفاقی افتاده است و چرا پلاس پوشیده است. ^۴ هتاک به میدان شهر که روبروی دروازهٔ کاخ سلطنتی بود نزد مردخای رفت. ^۵ مردخای همه چیز را برای او تعریف کرد و از مبلغی که هامان در ازای کشتار یهودیان وعده داده بود به خزانهٔ سلطنتی بپردازد، خیر داد. ^۶ مردخای یک نسخه از فرمان پادشاه مبنی بر کشتار یهودیان را که در شوش صادر شده بود به هتاک داد تا به استر نشان دهد و از او بخواهد نزد پادشاه برود و برای قوم خود شفاعت کند. ^۷ هتاک برگشت و پیغام مردخای را به استر رسانید. ^۸ استر به هتاک دستور داد پیش مردخای برگردد و به او چنین بگوید: ^۹ «تمام مردم این مملکت می‌دانند که هر کس چه زن چه مرد اگر بدون احضار از جانب پادشاه، وارد تالار مخصوص او بشود، طبق قانون کشته خواهد شد، مگر اینکه پادشاه عصای سلطنتی خود را بطرف او دراز کند. حال بیش از یک ماه است که پادشاه مرا احضار نکرده است تا شرفیاب شوم.»

^{۱۰} وقتی هتاک پیغام استر را به مردخای رساند، ^{۱۱} «مردخای در جواب گفت که به استر چنین بگوید: «خیال نکن وقتی تمام یهودیان کشته شوند، تو در کاخ سلطنتی جان سالم بدر خواهی برد! ^{۱۲} اگر در این موقعیت، تو ساکت بمانی رهایی برای یهود از جایی دیگر پدید خواهد آمد، اما تو و خاندانت کشته خواهید شد. از این گذشته کسی چه می‌داند، شاید برای همین زمان ملکه شده‌ای.»

^{۱۳} پس استر این پیغام را برای مردخای فرستاد: ^{۱۴} «برو و تمام یهودیان شوش را جمع کن تا برای من

^{۱۵} سپس هامان نزد پادشاه رفت و گفت: «قومی در تمام قلمرو سلطنتی تان پراکنده‌اند که قوانین شان با قوانین سایر قوم‌ها فرق دارد. آنها از قوانین پادشاه سرپیچی می‌کنند. بنابراین، زنده ماندنشان به نفع پادشاه نیست. ^{۱۶} اگر پادشاه را پسند آید فرمانی صادر کنند تا همه آنها کشته شوند و من ده هزار وزنه نقره بابت هزینهٔ این کار به خزانهٔ سلطنتی می‌پردازم.»

^{۱۷} پادشاه انگشترش را بیرون آورده به هامان که دشمن یهود بود، داد و گفت: ^{۱۸} «این قوم و دارایی شان در اختیار تو هستند، هر طور صلاح می‌دانی با آنها عمل کن.»

^{۱۹} پس در روز سیزدهم ماه اول، هامان منشی‌های دربار را احضار نمود. آنها به دستور هامان نامه‌هایی به خط‌ها و زبانهای رایج مملکت برای حاکمان، استانداران و مقامات سراسر مملکت نوشتند. این نامه‌ها به اسم پادشاه نوشته و با انگشتر مخصوص او مهر شد ^{۲۰} و بوسیلهٔ قاصدان به تمام استانها فرستاده شد، با این دستور که باید تمام یهودیان زن و مرد، پیر و جوان در روز سیزدهم ماه ادار قتل عام شوند و دارایی آنها به غنیمت گرفته شود. ^{۲۱} محتوای این نامه‌ها می‌بایست در هر استان به اطلاع تمام مردم می‌رسید تا همه در روز تعیین شده آماده شوند.

^{۲۲} این دستور در شوش اعلام شد و قاصدان به فرمان پادشاه آن را بسرعت به سراسر مملکت رساندند. آنگاه پادشاه و هامان مشغول عیش و نوش شدند ولی شهر شوش در پریشانی فرو رفت.

مردخای از استر کمک می‌خواهد

۴ وقتی مردخای از این توطئه با خبر شد، از شدت غم، لباس خود را پاره کرد و پلاس پوشیده خاکستر بر سر خود ریخت و با صدای بلند گریهٔ تلخی سر داده از میان شهر گذشت ^۱ تا به دروازهٔ کاخ سلطنتی رسید. اما نتوانست داخل شود، زیرا هیچکس اجازه نداشت با پلاس وارد کاخ بشود. ^۲ وقتی فرمان پادشاه به استانها رسید، یهودیان عزا گرفتند. آنها گریه و زاری کردند و لب به غذا نزدند و اکثر ایشان پلاس در برکرده، روی خاکستر دراز

پیش پای او بلند شد و نه به او تعظیم کرد، بشدت خشمگین شد؛^{۱۱} اما خودداری کرده، چیزی نگفت و به خانه رفت. سپس تمام دوستانش را به خانه خود دعوت کرده در حضور ایشان و زن خود «زرش» به خودستایی پرداخت و از ثروت بی حساب و پسران زیاد خود و از عزت و احترامی که پادشاه به او بخشیده و اینکه چگونه والاترین مقام مملکتی را به او داده است، تعریف کرد.

^{۱۲} سپس گفت: «از این گذشته، ملکه استر نیز فقط مرا همراه پادشاه به ضیافت خصوصی خود دعوت کرد. فردا هم قرار است همراه پادشاه به ضیافت بروم.»^{۱۳} اما وقتی در دربار، این مردخای یهودی را می بینم همه اینها در نظرم بی ارزش می شود.»^{۱۴} دوستان و همسر هامان به او پیشنهاد کردند که چوبه داری به بلندی بیست و پنج متر درست کند و فردا صبح از پادشاه اجازه بگیرد و مردخای را روی آن به دار بیاویزد. سپس با خیال راحت همراه پادشاه به ضیافت برود. هامان این پیشنهاد را بسیار پسندید و دستور داد چوبه دار را آماده کنند.

پادشاه به مردخای عزت می بخشد
آن شب پادشاه خوابش نمی برد، پس فرمود کتاب «تاریخ پادشاهان» را بیاورند و وقایع سلطنت او را برایش بخوانند.^۲ در آن کتاب، گزارشی را به این مضمون یافت که بتان و تارش که دو نفر از خواجه سرایان پادشاه بودند و جلو در کاخ سلطنتی نهبانی می دادند، قصد کشتن پادشاه را داشتند؛ ولی مردخای از سوء قصد آنها آگاه شد و به پادشاه خبر داد.

^۳ پادشاه پرسید: «در ازای این خدمت چه پاداشی به مردخای داده شد؟»
خدمتگزاران پادشاه گفتند: «پاداشی به او داده نشد.»

^۴ پادشاه گفت: «آیا کسی از درباریان در کاخ هست؟» اتفاقاً هامان تازه وارد کاخ شده بود تا از پادشاه اجازه بگیرد که مردخای را دار بزند.
^۵ پس خدمتگزاران جواب دادند: «بلی، هامان

سه شبانه روز روزه بگیرند. من و ندیمه هایم نیز همین کار را می کنیم. سپس، من به حضور پادشاه خواهم رفت، هر چند این برخلاف قانون است. اگر کشته شدم، بگذار کشته شوم!»
^{۱۷} پس مردخای رفت و هر چه استر گفته بود انجام داد.

استر، پادشاه و هامان را به ضیافت دعوت می کند

سه روز بعد، استر لباس سلطنتی خود را پوشید و وارد تالار مخصوص پادشاه شد. روبروی تالار، اتفاقی قرار داشت که در آنجا پادشاه روی تخت سلطنتی نشسته بود. وقتی پادشاه استر را در تالار ایستاده دید، او را مورد لطف خود قرار داده، عصای طلایی خود را بسوی او دراز کرد. استر جلو رفت و نوک عصای او را لمس کرد.

^۲ آنگاه پادشاه پرسید: «ملکه استر، درخواست تو چیست؟ هر چه بخواهی به تو می دهم، حتی اگر نصف مملکت باشد!»

^۳ استر جواب داد: «پادشاه، تمنا دارم امشب به اتفاق هامان به ضیافتی که برای شما ترتیب داده ام تشریف بیاورید.»

^۵ پادشاه برای هامان پیام فرستاد که هر چه زودتر بیاید تا در ضیافت استر شرکت کنند. پس پادشاه و هامان به مجلس ضیافت رفتند.

^۶ موقع صرف شراب، پادشاه به استر گفت: «حال بگو در خواست تو چیست. هر چه بخواهی به تو می دهم، حتی اگر نصف مملکت باشد.»

^۷ استر جواب داد: «خواهش و درخواست من این است: اگر مورد لطف پادشاه قرار گرفته ام و پادشاه مایلند که درخواست مرا اجابت نمایند، فردا نیز به اتفاق هامان در این ضیافت شرکت کنند. آنگاه درخواست خود را به عرض خواهم رسانید.»

هامان نقشه قتل مردخای را می کشد
^۹ هامان شاد و خوشحال، از ضیافت ملکه برگشت. ولی همینکه در کاخ چشمش به مردخای افتاد که نه

اینجاست.»

۳ استر جواب داد: «مقاضای من این است: اگر مورد لطف پادشاه قرار گرفته‌ام و اگر پادشاه صلاح بدانند، جان من و جان قوم مرا نجات دهند. ۲ چون من و قوم من فروخته شده‌ایم تا قتل عام شویم. اگر فقط مثل برده فروخته می‌شدیم، من سکوت می‌کردم و مزاحمتی برای پادشاه ایجاد نمی‌نمودم؛ ولی اکنون در خطر نابودی هستیم.»

۵ خشایارشا از استر پرسید: «این شخص کیست که جرأت کرده چنین کاری کند؟ او کجاست؟»

۶ استر جواب داد: «دشمن ما این هامان شرور است!»

آنگاه هامان از ترس پادشاه و ملکه به لرزه افتاد. پادشاه خشمگین شد و برخاسته به باغ قصر رفت. اما هامان که می‌دانست پادشاه او را مجازات خواهد کرد، بطرف استر رفت تا التماس کند که جانش را نجات دهد. ۸ ولی درست در لحظه‌ای که هامان به دست و پای استر افتاده بود پادشاه وارد اتاق شد و با دیدن هامان در کنار تختی که استر بر آن لمیده بود، فریاد بر آورد: «این مرد حتی در خانه من، ملکه را بی‌عصمت می‌کند؟» تا این سخن از دهان پادشاه بیرون آمد، جلاد بالای سر هامان حاضر شد!

۹ در این وقت حربونا، یکی از خواجه سرایان دربار به پادشاه گفت: «فریان، چوبه دار بیست و پنج متری در حیاط خانه هامان آماده است! او این دار را برای مردخای که جان پادشاه را از سوء قصد نجات داد، ساخته است.»

پادشاه دستور داد: «هامان را روی آن به دار آویزید!»

۱۰ پس هامان را روی همان داری که برای مردخای بر پا کرده بود، به دار آویختند، و خشم پادشاه فرو نشست.

پادشاه دستور داد: «بگوئید بیاید.»
۶ وقتی هامان آمد، پادشاه به او گفت: «شخصی هست که مایلم به او عزت ببخشم. به نظر تو برای او چه باید کرد؟»

هامان با خود فکر کرد: «غیر از من چه کسی مورد عزت و احترام پادشاه است.» ۷ پس جواب داد: «برای چنین شخصی باید ردای پادشاه و اسب سلطنتی او را که با زیور آلات تزیین شده است بیاورند. ۹ آنگاه یکی از امیران عالی رتبه پادشاه آن ردا را به او ببوشاند و او را بر اسب پادشاه سوار کند و در شهر بگرداند و جار بزند: به شخص مورد عزت پادشاه این چنین پاداش داده می‌شود.»

۱۰ پادشاه به هامان فرمود: «ردا و اسب را هر چه زودتر آماده کن و هر چه گفתי با تمام جزئیاتش برای مردخای یهودی که در دربار خدمت می‌کند انجام بده.»

۱۱ پس هامان ردای پادشاه را به مردخای پوشانید و او را بر اسب مخصوص پادشاه سوار کرد و در شهر گرداند و جار زد: «به شخص مورد عزت پادشاه این چنین پاداش داده می‌شود.»

۱۲ سپس مردخای به دربار بازگشت، ولی هامان با سرافکنندگی زیاد به خانه‌اش شتافت ۱۳ و موضوع را برای زن خود و همه دوستانش تعریف کرد. زنش و دوستان خردمند او گفتند: «مردخای یک یهودی است و تو نمی‌توانی در مقابلش بایستی. اگر وضع به این منوال ادامه یابد شکست تو حتمی است.»

۱۴ در این گفتگو بودند که خواجه سرایان دربار بدنبال هامان آمدند تا او را فوری به ضیافت استر ببرند.

هامان کشته می‌شود

به این ترتیب پادشاه و هامان در مجلس ضیافت ملکه استر حاضر شدند. ۲ موقع صرف شراب، باز پادشاه از استر پرسید: «استر، درخواست تو چیست؟ هر چه بخواهی به تو می‌دهم، حتی اگر نصف مملکت باشد!»

فرمانی به نفع یهودیان صادر می‌شود

در همان روز خشایارشا تمام املاک هامان، دشمن یهود را به ملکه استر بخشید. سپس وقتی استر به پادشاه گفت که چه نسبتی با مردخای دارد، پادشاه مردخای را به حضور پذیرفت و انگشتر خود

اعلام شود تا یهودیان، خود را برای گرفتن انتقام از دشمنان خود آماده کنند.^{۱۳} پس این فرمان در شوش اعلام شد و قاصدان به فرمان پادشاه سوار بر اسبان تندرو آن را سرعت به سراسر مملکت رساندند.

در^{۱۴} سپس مردخای لباس شاهانه‌ای را که به رنگهای آبی و سفید بود پوشید و تاجی بزرگ از طلا بر سر گذاشت و ردایی ارغوانی از جنس کتان لطیف به دوش انداخت و از حضور پادشاه بیرون رفت. یهودیان بخاطر این موفقیت و احترامی که نصیب ایشان شده بود در تمام شوش به جشن و سرور پرداختند.^{۱۷} فرمان پادشاه به هر شهر و استانی که می‌رسید، یهودیان آنجا غرق شادی می‌شدند و جشن می‌گرفتند. در ضمن بسیاری از قوم‌های دیگر به دین یهود گرویدند، زیرا از ایشان می‌ترسیدند.

یهودیان دشمنان خود را نابود می‌کنند

روز سیزدهم ادار، یعنی روزی که قرار بود فرمان پادشاه به مرحله اجرا درآید، فرا رسید. در این روز، دشمنان یهود امیدوار بودند بر یهودیان غلبه یابند، اما قضیه برعکس شد و یهودیان بر دشمنان خود پیروز شدند.^۲ در سراسر مملکت، یهودیان در شهرهای خود جمع شدند تا به کسانی که قصد آزارشان را داشتند، حمله کنند. همه مردم از یهودیان می‌ترسیدند و جرأت نمی‌کردند در برابرشان بایستند.^۳ تمام حاکمان و استانداران، مقامات مملکتی و درباریان از ترس مردخای، به یهودیان کمک می‌کردند؛^۴ زیرا مردخای از شخصیت‌های برجسته دربار شده بود و در سراسر مملکت، شهرت فراوان داشت و روز بروز بر قدرتش افزوده می‌شد.^۵ به این ترتیب یهودیان به دشمنان خود حمله کردند و آنها را از دم شمشیر گذرانده، کشتند.^۶ آنها در شهر شوش که پایتخت بود، ۵۰۰ نفر را کشتند.^{۷-۱۰} ده پسر هامان، دشمن یهودیان، نیز جزو این کشته‌شدگان بودند. اسامی آنها عبارت بود از: فرشتاتا، دلفون، اسفاتا، فوراتا، ادلیا، اریداتا، فرمشتا، اریسای، اریدای و ویزاتا. اما یهودیان اموال دشمنان را غارت نکردند.

راکه از هامان پس گرفته بود، در آورد و به مردخای داد. استر نیز املاک هامان را به دست مردخای سپرد.^۳ استر بار دیگر نزد پادشاه رفت و خود را به پای او انداخته، باگریه درخواست نمود حکمی که هامان در مورد کشتار یهودیان داده بود، لغو شود.^۲ پادشاه باز عصای سلطنتی خود را بسوی او دراز کرد. پس استر بلند شد و در حضور پادشاه ایستاد^۵ و گفت: «پادشاه، تمنا دارم اگر صلاح می‌دانید و اگر مورد لطف شما قرار گرفته‌ام، فرمانی صادر کنید تا حکم هامان درباره قتل عام یهودیان سراسر مملکت، لغو شود.^۶ من چگونه می‌توانم قتل عام و نابودی قوم را ببینم؟»

^۷ آنگاه خشایارشا به ملکه استر و مردخای یهودی گفت: «من دستور دادم هامان را که می‌خواست شما یهودیان را نابود کند، به دار بیاویزند. همچنین املاک او را به ملکه استر بخشیدم.^۸ اما حکمی را که به نام پادشاه صادر شده و با انگشتر او مهر شده باشد نمی‌توان لغو کرد. ولی شما می‌توانید حکم دیگری مطابق میل خود، به نام پادشاه برای یهودیان صادر کنید و آن را با انگشتر پادشاه مهر کنید.»

^۹ آن روز بیست و سوم ماه سوم یعنی ماه سیوان بود. منشی‌های دربار فوری احضار شدند و فرمانی را که مردخای صادر کرد، نوشتند. این فرمان خطاب به یهودیان، حاکمان، مقامات مملکتی و استانداران ۱۲۷ استان، از هند تا حبشه، بود و به خطها و زبانهای رایج مملکت و نیز به خط و زبان یهودیان نوشته شد.^{۱۰} مردخای فرمان را به نام خشایارشا نوشت و با انگشتر مخصوص پادشاه مهر کرد و به دست قاصدانی که بر اسبان تندرو پادشاه سوار بودند به همه جا فرستاد.^{۱۱} این فرمان پادشاه به یهودیان تمام شهرها اجازه می‌داد که برای دفاع از خود و خانواده‌هایشان متحد شوند و تمام بدخواهان خود را از هر قومی که باشند، بکشند و دارایی آنها را به غنیمت بگیرند.^{۱۲} روزی که برای این کار تعیین شد، همان روزی بود که برای قتل عام یهودیان در نظر گرفته شده بود، یعنی سیزدهم ماه دوازدهم که ماه ادار باشد.^{۱۳} در ضمن، قرار شد این فرمان در همه جا

۱۱ در آن روز، آمار کشته‌شدگان پایتخت بعرض پادشاه رسید. ۱۲ سپس او ملکه استر را خواست و گفت: «یهودیان تنها در پایتخت ۵۰۰ نفر را که ده پسر هامان نیز جزو آنها بودند، کشته‌اند، پس در سایر شهرهای مملکت چه کرده‌اند! آیا درخواست دیگری نیز داری؟ هر چه بخواهی به تو می‌دهم. بگو»

چنین روزی بود که غمشان به شادی، و ماتمشان به شادکامی تبدیل شد.

۱۳ قوم یهود پیشنهاد مردخای را پذیرفتند و از آن پس، همه ساله این روز را جشن گرفتند. ۱۴ این روز به یهودیان یادآوری می‌کرد که هامان پسر همدانای اجاجی و دشمن یهود برای نابودی آنان قرعه (که به

استر گفت: «پادشاه، اگر صلاح بدانید به یهودیان پایتخت اجازه دهید کاری کرده‌اند، فراداد»

کرده‌اند، فردا هم ادامه دهند، و اجساد ده پسر هامان

۱۵ نیز به داد بیاورند. پادشاه باین درخواست موافقت کرد. فراداد در شوش اعلام شد. اجساد پسران هامان نیز به داد آویخته شد. ۱۶ پس روز بعد، باز یهودیان پایتخت جمع شدند و ۳۰۰ نفر دیگر را کشتند، ولی به مال کسی دست درازی نکردند.

۱۶ بقیه یهودیان در سایر استانها نیز جمع شدند و از خود دفاع کردند. آنها ۷۵،۰۰۰ نفر از دشمنان خود را کشتند و از شر آنها رهایی یافتند، ولی اموالشان را غارت نکردند. ۱۷ این کار در روز سیزدهم ماه ادار انجام گرفت و آنها روز بعد، یعنی چهاردهم ادار پیروزی خود را با شادی فراوان جشن گرفتند. ۱۸ اما یهودیان شوش، روز پانزدهم ادار را جشن گرفتند، زیرا در روزهای سیزدهم و چهاردهم، دشمنان خود را می‌کشتند.

۱۹ یهودیان روستاها به این مناسبت روز چهاردهم ادار را با شادی جشن می‌گیرند و به هم هدیه می‌دهند.

عید پوریم

۲۰ مردخای تمام این وقایع را نوشت و برای یهودیان سراسر مملکت پارس چه دور و چه نزدیک فرستاد ۲۱ و از آنها خواست تا همه ساله روزهای چهاردهم و پانزدهم ادار را به مناسبت نجات یهود از جنگ دشمنانشان، جشن بگیرند و شادی نمایند، به یکدیگر هدیه بدهند و به فقیران کمک کنند، زیرا در

عظمت مردخای

۱۰ خشایارشا برای تمام مردم قلمرو پادشاهی خود که وسعتش تا سواحل دور دست می‌رسید، جزیه مقرر کرد. ۲ قدرت و عظمت کارهای خشایارشا و نیز شرح کامل به قدرت رسیدن مردخای و مقامی که پادشاه به او بخشید، در کتاب «تاریخ

اجاجی و دشمن یهود می‌کرد که هامان پسر آن «پوره» می‌گفتند انداخته به دست تعیین کرده است.

پس «پوریم» نامیده می‌شود که از کلمه «پوره» به معنی «نوعی که کشته شده است» یا «نوعی که نامش مردخای و آنچه که اتفاق افتاده بود»، ۱۳ یهودیان این را بصورت رسم در آورند که خود و فرزندانشان و تمام کسانی که به دین یهود می‌گروند این دو روز را هر ساله طبق دستور مردخای جشن بگیرند. ۱۴ بنابراین، قرار بر این شد که یهودیان سراسر استانها و شهرها ایام «پوریم» را نسل اندر نسل همیشه به یاد آورند و آن را جشن بگیرند.

۱۵ در ضمن، ملکه استر با تمام اقتداری که داشت نامه مردخای را درباره برگزاری دائمی مراسم پوریم تأیید کرد. ۱۶ علاوه بر این، نامه‌های تشویق آمیز دیگری به تمام یهودیان ۱۲۷ استان مملکت پارس نوشته شد تا به موجب فرمان مردخای یهودی و ملکه استر، یهودیان و نسلهای آینده‌شان ایام «پوریم» را همه ساله نگاه دارند. یهودیان روزه و سوگواری این ایام را نیز به جا می‌آوردند. ۱۷ به این ترتیب، مراسم ایام «پوریم» به فرمان استر تأیید شد و در تاریخ یهود ثبت گردید.

چنین روزی بود که غمشان به شادی، و ماتمشان به شادکامی تبدیل شد.

^{۲۳} قوم یهود پیشنهاد مردخای را پذیرفتند و از آن پس، همه ساله این روز را جشن گرفتند.^{۲۴} این روز به یهودیان یادآوری می‌کرد که هامان پسر همدانای اجاجی و دشمن یهود برای نابودی آنان قرعه (که به آن «پوره» می‌گفتند) انداخته بود تا روز کشتارشان را تعیین کند؛^{۲۵} اما وقتی این خبر به گوش پادشاه رسید او فرمانی صادر کرد تا همان بلا بر سر هامان بیاید، پس هامان و پسرانش به دار کشیده شدند.^{۲۶} (این ایام «پوریم» نامیده می‌شود که از کلمه «پوره» به معنی قرعه، گرفته شده است.) با توجه به نام مردخای و آنچه که اتفاق افتاده بود،^{۲۷} یهودیان این را بصورت رسم در آوردند که خود و فرزندانسان و تمام کسانی که به دین یهود می‌گروند این دو روز را هر ساله طبق دستور مردخای جشن بگیرند.^{۲۸} بنابراین، قرار بر این شد که یهودیان سراسر استانها و شهرها ایام «پوریم» را نسل‌اندرنسل همیشه به یاد آورند و آن را جشن بگیرند.

^{۲۹} در ضمن، ملکه استر با تمام اقتداری که داشت نامۀ مردخای را دربارهٔ برگزاری دائمی مراسم پوریم تأیید کرد.^{۳۰، ۳۱} علاوه بر این، نامه‌های تشویق‌آمیز دیگری به تمام یهودیان ۱۲۷ استان مملکت پارس نوشته شد تا به موجب فرمان مردخای یهودی و ملکه استر، یهودیان و نسلهای آینده‌شان ایام «پوریم» را همه ساله نگاه‌دارند. یهودیان روزه و سوگواری این ایام را نیز به جا می‌آوردند.^{۳۲} به این ترتیب، مراسم ایام «پوریم» به فرمان استر تأیید شد و در تاریخ یهود ثبت گردید.

عظمت مردخای

۱۰ خشیارشا برای تمام مردم قلمرو پادشاهی خود که وسعتش تا سواحل دور دست می‌رسید، جزیه مقرر کرد.^۲ قدرت و عظمت کارهای خشیارشا و نیز شرح کامل به قدرت رسیدن مردخای و مقامی که پادشاه به او بخشید، در کتاب «تاریخ

^{۱۱} در آن روز، آمار کشته‌شدگان پایتخت بعرض پادشاه رسید.^{۱۲} سپس او ملکه استر را خواست و گفت: «یهودیان تنها در پایتخت ۵۰۰ نفر را که ده پسر هامان نیز جزو آنها بودند، کشته‌اند، پس در سایر شهرهای مملکت چه کرده‌اند! آیا درخواست دیگری نیز داری؟ هر چه بخواهی به تو می‌دهم. بگو درخواست تو چیست.»

^{۱۳} استر گفت: «پادشاه، اگر صلاح بدانید به یهودیان پایتخت اجازه دهید کاری را که امروز کرده‌اند، فردا هم ادامه دهند، و اجساد ده پسر هامان را نیز به دار بیاویزند.»

^{۱۴} پادشاه با این درخواست استر هم موافقت کرد و فرمان او در شوش اعلام شد. اجساد پسران هامان نیز به دار آویخته شد.^{۱۵} پس روز بعد، باز یهودیان پایتخت جمع شدند و ۳۰۰ نفر دیگر را کشتند، ولی به مال کسی دست درازی نکردند.

^{۱۶} بقیۀ یهودیان در سایر استانها نیز جمع شدند و از خود دفاع کردند. آنها ۷۵،۰۰۰ نفر از دشمنان خود را کشتند و از شر آنها رهایی یافتند، ولی اموالشان را غارت نکردند.^{۱۷} این کار در روز سیزدهم ماه ادار انجام گرفت و آنها روز بعد، یعنی چهاردهم ادار پیروزی خود را با شادی فراوان جشن گرفتند.^{۱۸} اما یهودیان شوش، روز پانزدهم ادار را جشن گرفتند، زیرا در روزهای سیزدهم و چهاردهم، دشمنان خود را می‌کشتند.

^{۱۹} یهودیان روستاها به این مناسبت روز چهاردهم ادار را با شادی جشن می‌گیرند و به هم هدیه می‌دهند.

عید پوریم

^{۲۰} مردخای تمام این وقایع را نوشت و برای یهودیان سراسر مملکت پارس چه دور و چه نزدیک فرستاد^{۲۱، ۲۲} و از آنها خواست تا همه ساله روزهای چهاردهم و پانزدهم ادار را به مناسبت نجات یهود از جنگ دشمنانسان، جشن بگیرند و شادی نمایند، به یکدیگر هدیه بدهند و به فقیران کمک کنند، زیرا در

چه از دستش بر می آمد، انجام می داد و یهودیان نیز او را دوست می داشتند و احترام زیادی برایش قایل بودند.

پادشاهان ماد و پارس^۳ نوشته شده است. پس از خشایارشا، مردخای یهودی قدرتمندترین شخص مملکت بود. او برای تأمین رفاه و امنیت قوم خود هر